

ЖІНКИ ІЕЗ ім. Є.О. ПАТОНА В НАУЦІ

Щорічно 11 лютого за рішенням ООН відзначається Міжнародний день жінок і дівчат у науці (International Day of Women and Girls in Science). Цей день «заснований для того, щоб досягти повного і рівного доступу жінок і дівчат до науки, а також забезпечити гендерну рівність і розширення прав і можливостей жінок і дівчат». Головна мета рішення ООН – досягнення якісних змін у процесі залучення жінок і дівчат у науку. Дослідження, проведені в 14 країнах, показали певний дисбаланс в участі у науковій сфері між чоловіками і жінками. Так, можливість отримання ступеня бакалавра, магістра та доктора для жінок у сфері науки становить 18, 8 і 2 % відповідно, в той час як для чоловіків ці показники становлять 37, 18 та 6 %. За даними Інституту статистики ЮНЕСКО, лише 30 % наукових працівників у світі – жінки. Керівні посади в наукових установах Європи займають тільки 11 % жінок. В Україні статистика значно вища – 46 % жінок займаються наукою. Втім і в нашій країні жінки рідше посідають керівні посади, мають меншу зарплатню, менше представлені у галузях технологій, інжинірингу, математики.

Щиро вітаємо науковиць ІЕЗ, а також всіх жінок, що обрали науку своєю професією, та бажаємо ніколи не зупинятися на досягнутому, не сумніватися у своїх силах та правильності обраного шляху!

Редакція журналу «Автоматичне зварювання» вирішила підготувати для лютого випуску журналу інтерв'ю з жінками – керівниками наукових відділів та докторами наук, які працюють в ІЕЗ. Питання до всіх однакові.

З чим пов'язана Ваша наукова діяльність?

Чому Ви обрали науку своєю професією?

На Вашу думку, чи існують гендерні бар'єри в науці та чи відчували Ви їх на власному досвіді?

Чи вдається гармонійно поєднувати всі сфери Вашого життя?

Побажання.

Олена БЕРДНІКОВА. Доктор технічних наук, провідний науковий співробітник відділу фізико-хімічних досліджень матеріалів.

Моя діяльність стосується напрямку комплексних досліджень фізико-хімічних та структурних процесів, їх впливу на властивості металів, сплавів, зварних з'єднань для наукоємного направленого застосування при впровадженні перспективних технологій зварювання, отримання композиційних покриттів, виробів тугоплавких металів за новітніми адитивними 3D-технологіями.

Після закінчення інституту я відразу потрапила до відділу фізико-хімічних досліджень матеріалів, який очолював Г.М. Григоренко. Саме під його керівництвом та завдяки професійному досвіду Л.І. Маркашової, яка очолювала лабораторію електронної мікроскопії, а також при підтримці моїх колег я багато чому навчилася та стала вченим матеріалознавцем. Насправді, це

дуже цікаво – досліджувати, отримувати нові результати, знаходити відповіді на наукові запитання та, відповідно, отримувати наукове задоволення від цього.

Особисто я ніколи не відчувала гендерні бар'єри у науковій галузі. На мою думку, ця проблема майже відсутня у сучасній науці.

Нажаль, не завжди вдається поєднувати всі сфери життя. Наприклад, на протязі декількох років, перебуваючи у відпустці, я багато працювала над докторською дисертацією.

Бажаю усім чистого мирного неба, здоров'я, щастя та творчих успіхів!

Наталія ВІГЛЯНСЬКА. Кандидат технічних наук, завідувачка відділу захисних покриттів.

Моя наукова діяльність пов'язана з дослідженням фізико-хімічних процесів при формуванні захисних покриттів, отриманих газотермічним напиленням, розробкою композиційних матеріалів для напилення, дослідженні структури, фазового складу та функціональних властивостей покриттів.

Насамперед через інтерес до того, що раніше не було досліджено, до будови матеріалів на мікро- та макрорівнях та через прагнення створити щось нове, щоб зробити свій внесок у розвиток суспільства.

Протягом більшої частини історії жінки стикалися з серйозними перешкодами на шляху до наукової кар'єри. В останні роки у більшості країн світу та в Україні, зокрема, зростає визнання важливості інтегрування жінок у науку, вживаються зусилля для заохочення жінок до вивчення наукових дисциплін, тощо. Особисто я стикалася з цією проблемою і це завжди стимулювало мене подолати ці гендерні стереотипи, довести свою компетентність у науковій сфері та досягти більших успіхів. Але в більшості випадків у науковій сфері мені зустрічаються люди, які завжди готові надати підтримку та наставництво, за що я їм безмежно вдячна.

Так, мені успішно вдається поєднувати наукову діяльність з іншими сферами життя за рахунок вміння балансувати між різними зобов'язаннями та інтересами, а наукові знання та навички часто допомагають у вирішенні практичних проблем та прийнятті більш усвідомлених та обдуманих рішень.

Найголовніше – це вірити у свої здібності та можливості. Потрібно буде старанно працювати і зосередитися на досягненні ваших цілей. Наука може бути складною та вимогливою, але вона також може бути дуже стимулюючою. Наука може допомогти вирішувати важливі проблеми та покращувати життя людей, і ваш внесок може бути дуже значним. Бажаю успіхів!

Лана ГРИГОРЕНКО. Кандидат технічних наук, завідувачка відділу фізико-хімічних досліджень матеріалів.

Сфера моєї наукової діяльності – фізико-хімічні дослідження матеріалів, вивчення особливостей формування структури нероз’ємних з’єднань однорідних та різнорідних металів та сплавів; дослідження структури сучасних титанових сплавів та їх з’єднань, отриманих різними методами зварювання.

На вибір професії вплинув приклад батька. У нас завжди був тісний зв’язок, він багато і цікаво розповідав про свою роботу і я завжди пишалася його досягненнями. Я навчалась за спеціальністю «металознавство», бо, як мені здавалося, це більш «дівоча» професія. Працювати в Інституті я прийшла в тяжкі, особливо для науки, 90-ті роки. Мені пощастило потрапити у лабораторію «Дифузійного зварювання». У цьому колективі я відчула, що мої знання потрібні. Я полюбила свою роботу, у мене з’явилася зацікавленість. Я зрозуміла, що хочу займатися не загалом матеріалознавчим супроводом технологічних робіт, а наукою. Я навчилася планувати досліді, щоб отриманий результат дозволив зробити наукові висновки, навчилася писати статті. Закінчила аспірантуру і захистила кандидатську дисертацію. Тож наука стала моєю професією завдяки прикладу мого батька та вдачі опинитися у чудовому колективі на початку наукового шляху.

Особисто я ніколи не наштотувалася на гендерні бар’єри. Я, взагалі, не вважаю, що стать має значення в характеристиці науковців. У нашому Інституті завжди було і є багато дівчат, які займаються наукою, навчаються в аспірантурі, захищають дисертації. За останні три роки у нас докторські дисертації захистило більше жінок, ніж чоловіків. Та і в інших інститутах багато знайомих жінок – науковці.

Не знаю, наскільки всі сфери гармонійно, але вдається поєднувати. Бо жінка вміє все планувати і на роботі, і дома.

Я бажаю всім жінкам, які хочуть пов’язати своє життя з наукою, досягнення мети. Для цього потрібно завжди ставити високі цілі і розуміти, що для їх досягнення треба дуже любити свою професію й багато працювати.

Тетяна ЛАБУР. Доктор технічних наук, головний науковий співробітник відділу фізико-металургійних процесів зварювання легких металів та сплавів.

Науковими напрямками моєї діяльності є технології зварювання алюмінієвих сплавів різних систем легування. Особливу увагу приділяю вивченню задач, пов’язаних з умовами формування нероз’ємних з’єднань і закономірностей структурних перетворень при зварюванні плавленням, а також причин виникнення дефектів і холодних тріщин у швах, появі надмірних інтерметалічних включень та крихких ділянок, їх взаємозв’язок з характеристиками міцності, в’язкості та механізмами зародження та розповсюдження тріщин в процесі руйнування зварних з’єднань, визначення їх корозійної тривкості.

Схильність до пізнання особливостей явищ та подій в навколишньому середовищі, а також потреба їх аналізувати спонукали мене присвятити життя науці. Ці якості стали відправними для активної дослідницької роботи.

Для фахівців Інституту пріоритетними залишаються знання в галузі інженерних наук і технологій. До сфери наукових інтересів фахівців чоловічої статі слід віднести роботи стосовно розробки техніки і технології зварювання різних металічних матеріалів, які застосовуються у машинобудуванні та будівельних спорудах. Наукова робота жінок переважно пов’язана з вивченням і систематизацією матеріалознавчих аспектів формування нероз’ємного з’єднання при зварюванні плавлення або у твердій фазі на базі вивчення особливостей кристалізації різних металів, встановлення природи структурної і хімічної неоднорідності швів і зони термічного впливу.

Слід відзначити, що розширення кола фундаментальних досліджень сприятиме пошуку нових інноваційних науково-технічних принципів створення та подальшої модернізації ресурсозберігаючих технологій зварювання та споріднених процесів, які забезпечать зростання наукових досягнень Інституту в майбутньому. Вони можуть бути отримані на паритетній основі вчених та фахівців, жінок і чоловіків ІЕЗ в співдружності з науковим товариством.

Гармонійно поєднувати всі сфери приватного життя нелегко, але цікаво!

Бажаю всім цікавої роботи і отримання задоволення від неї.

Світлана МАКСИМОВА. Доктор технічних наук, завідувачка відділу фізико-хімічних процесів паяння.

Моя наукова діяльність пов’язана з дослідженням фізико-металургійних процесів при високо- та низькотемпературному паянні конструкційних матеріалів, розробленням припоїв для виготовлення відповідальних виробів з різних матеріалів.

Основна причина – це цікавість, постійний пошук нового, нових рішень. Наприклад, у моїй роботі поєднання кожної пари нових матеріалів залежить від умов експлуатації, геометричних параметрів, хімічного складу тощо. Це, наче маленька дитина, яка потребує індивідуального підходу, постійної уваги і піклування.

Такі проблеми притаманні різним сферам діяльності і не лише в Україні. І наша галузь не виключення. Але останнім часом відбуваються якісні зміни в нашому Інституті і гендерна ситуація змінюється на краще.

Це важке і болюче питання. Намагаюсь поєднувати всі сфери, але іноді доводиться йти на жертви заради професійних здобутків.

Можливо у мене «застарілі» підходи до виконання професійних обов’язків, але я вважаю, що в науковій діяльності немає вихідних днів. Це постійна робота над розширенням свого кругозору, вивченням світового досвіду тощо. Якщо ти любиш свою справу, то все це цікаво, можливо і приносить задоволення.

Тетяна МЕЛЬНИЧЕНКО. Доктор технічних наук, провідний науковий співробітник відділу парофазних технологій неорганічних матеріалів.

Моя наукова діяльність пов'язана з дослідженнями в області фізичного матеріалознавства, а саме, з вивченням закономірностей формування структури та властивостей матеріалів різного класу та призначення.

Вибір професії, насправді, був визначений з дитинства – навчання в школі з поглибленим вивченням математики та фізики, участь у фізичному гуртку, батьки – науковці в області металургії. Це сприяло вибору спеціальності – фізика металів. А далі – все, як зазвичай для науковця, багато експериментальної роботи, захист кандидатської та докторської дисертацій. Моє наукове життя склалося так, що довелось проводити дослідницьку діяльність в різних областях матеріалознавства: від побудови рівноважних діаграм стану до дослідження структуроутворення матеріалів, що формуються в нерівноважних умовах осадження з парової фази, та вивчення можливості їх функціонального використання в якості покриттів, матеріалів для зварювання, медицини.

Слід зазначити, що впродовж своєї наукової діяльності я ніколи не відчувала гендерної дискримінації. Вважаю, щодо науки це недоречно, тому що «наука» сама жіночого роду. Думаю, досягнення жінки в науці залежать виключно від її бажання та можливостей. З іншого боку, працелюбність та ретельність при проведенні експерименту це ті риси, які роблять жінку незамінним співробітником будь-якого наукового колективу.

Слід зазначити, що впродовж своєї наукової діяльності я ніколи не відчувала гендерної дискримінації.

Вважаю, щодо науки це недоречно, тому що «наука» сама жіночого роду. Думаю, досягнення жінки в науці залежать виключно від її бажання та можливостей. З іншого боку, працелюбність та ретельність при проведенні експерименту це ті риси, які роблять жінку незамінним співробітником будь-якого наукового колективу.

До речі, хист до досліджень та експериментів дуже допомагає в особистому житті – в хазяйнуванні, кулінарії, садівництві, хобі і навіть при вихованні дітей.

Бажаю дівчатам, які стоять перед вибором майбутньої професії, не нехтувати можливістю реалізувати себе в сфері наукової діяльності. Тим паче, що після закінчення війни наука, технології та інновації мають стати наріжним каменем при відбудові нашої України.

Людмила НИРКОВА. Доктор технічних наук, завідувачка відділу зварювання газонафтопровідних труб.

Сфера моєї наукової діяльності – корозія та протикорозійний захист металів, дослідження причин та механізмів пошкодження сталевих об'єктів.

Завжди цікаво було експериментувати, дізнаватися як влаштовані та функціонують різні об'єкти. Вважаю, що існують. На власному досвіді відчувала.

Вважаю, що так. Але особисто у мене – робота в пріоритеті.

Я вважаю, що кожен має сам обирати свій шлях. Якщо не відчуваєш здатності поринути у дослідницький процес і маєш бажання працювати нормовано – краще шукати інше застосування своїм здібностям.

Наталія ПІСКУН. Доктор технічних наук, завідувачка відділу космічних технологій.

Моя наукова діяльність пов'язана з космічним матеріалознавством, технологією електронно-променевого зварювання, розробкою обладнання для зварювання у космосі та технологією електронно-променевого зварювання в космічних умовах.

Мені завжди був цікавий процес дослідження, причому неважливо до якої галузі знань це відноситься. Вивчаючи чи розглядаючи будь-яке питання хочеться «докопатися» до суті, до витоків явища чи процесу. Космос завжди приваблював невідомістю та новими незвіданими явищами. Доля зробила мені подарунок, так склалося, що я потрапила на роботу до відділу космічних технологій. Я дуже багато навчилася у колег, які все життя займалися створенням та експлуатацією обладнання для зварювання у відкритому космосі.

Думаю, що все ж таки існують. Чоловіків у науці більше. І, думаю, що навряд би я очолила відділ, якби мої колеги-чоловіки у відділі мали науковий ступінь доктора наук. Особисто я не відчувала до себе якогось несправедливого ставлення. Ні зі сторони керівництва, ні зі сторони колег. Тільки підтримка, розуміння, повага та допомога. Зі свого досвіду вважаю, що якщо у жінки є бажання і знання, то вона може досягти у науці не менше за чоловіків. У нас в Інституті є багато жінок кандидатів і докторів наук, які досягли великих успіхів і можуть пишатися своїми досягненнями.

Так. Мені вдається. Я завжди планую свій робочий та неробочий час. У мене є плани на день, на тиждень. І є на більш тривалий час. При правильному плануванні вдається передбачити все – вчасно виконати роботу і відпочити. Звичайно, зараз це робити складніше. Через відключення електроенергії, якихось інших несподіваних перешкод. Але я людина гнучка у цьому питанні і легко перебудовую свої плани. Намагаюся розставляти пріоритети і насамперед робити найважливіше. Крім того, мене навчили працювати швидко, тоді і встигнеш більше зробити. Буває так втомлююся, що сил немає, зате щаслива, коли все заплановане виконала.

Бажаю жити із задоволенням. Займатися улюбленою справою. Ніколи не боятися. Якщо це наука, то «докопуватися до крейди». Вірити у себе, досвід попередніх дослідників. Ніколи не опускати руки. Вперед наперекір усьому. І боротися насамперед із самою собою. Коли переможеш себе, решта – буде не страшно. Завжди жити з радістю та бути задоволеним тим, що маєш: успіхам у роботі, спілкуванням з близькими та просто своєю долею.

Ганна ПОЛІШКО. Доктор технічних наук, завідувачка відділу економічних досліджень.

Моя наукова діяльність пов'язана з вивченням фізико-металургійних проблем електрошлакових технологій сучасних високолегованих сталей та сплавів для виробництва відповідальних виробів в енергетиці, нафтохімії та залізничному транспорті.

На початку своєї кар'єри, як будь-яка молода людина, була в «пошуку себе». На останніх курсах свого навчання у КПІ думала, що металургія не зовсім моє і шукала себе в інших сферах: вирішила здобувати другу вищу освіту з економіки підприємства, працювала в Міністерстві промислової політики. Але згодом зрозуміла, що хочу займатися тим, що відповідає моїй творчій індивідуальності. Тому коли мені запропонували поступити до аспірантури Інституту електрозварювання, зрозуміла, що це шанс для моєї реалізації.

Існують, але для мене такі бар'єри – це завжди додаткові мотиваційні стимули. Я дякую долі за те, що зустріла на своєму науковому шляху як чоловіків, так і жінок науковців, які завжди допомагали мені рухатися і досягати певних результатів завдяки або всупереч.

Майже. Особливість наукової діяльності полягає в тому, що ти не закінчуєш працювати із закінченням робочого часу. Для мене протягом доби достатньо часу як для відпочинку, так і для роботи. Я із задоволенням зранку їду на роботу та із задоволенням після робочого дня поспішаю додому.

Відкривайте цікавий науковий світ, бо це дійсно те, що окриляє і дає змогу реалізувати себе! Перебуваючи в постійному пошуку можна знаходити задоволення від роботи і отримувати цікаві результати як для себе, так і для суспільства. Світ науки – захоплюючий і різноманітний, але потребує багато праці, і перш за все над собою, тому хочу закінчити словами Тараса Шевченка, які сьогодні дуже актуальні, як для нашого загалом сьогоденного життя, так і зокрема наукового світу: «Борітеся – поборете!».

Мар'яна РАБКІНА. Доктор технічних наук, провідний науковий співробітник відділу нових конструктивних форм зварних споруд та конструкцій.

Як і при перших кроках своєї ділової активності у відділі зварювання тугоплавких металів, так і в подальшому – у відділі нових конструктивних форм зварних споруд та конструкцій, моя наукова діяльність тісно пов'язана з дослідженням взаємозв'язку фізико-механічних властивостей конструкційних матеріалів та їх структурного стану, включаючи дислокаційну щільність, фрактографічні особливості зламів тощо.

Я народилася у родині науковців, тому в мене не залишалось ніяких шансів уникнути цієї спадщини. Разом з тим з дитинства я обожаю дивитися у калейдоскоп, в якому можна було спостерігати швидко зміну різноманітних кольорових візерунків. Тому при вступі до Київського політехнічного інституту у мене не було сумніву, яку спеціальність обрати. Звичайно, «фізика металів», яка передбачала у майбутньому безпосереднє спілкування з мікроскопом.

Наразі ми відчуваємо гендерний вибух. Жінки на передньому краї у науці, політиці, мистецтві. Але так було не завжди. Пам'ятаю, коли понад 40 років тому, жарким липневим днем, я і ще одна співробітниця захищали кандидатські дисертації. Саме факт, що на одному засіданні Вченої ради захищали дві жінки, був нетиповим. Звісно, жінки захистились, але другим мав бути обов'язково чоловік.

Звичайно до гармонії слід прагнути, але я не впевнена, що вона має місце на протязі тривалого часу. Втім, що людина відчуває в собі і як вона виглядає ззовні у принципі не збігається.

Незалежно від статі і віку бажаю вельмишановному товариству занурюватися у причинно-наслідкові зв'язки будь-яких явищ, і в тому числі при науковій діяльності, яка просто неможлива без відповідного розумового процесу.

Прес-група ІЕЗ

♂ 587 97%

♀ 20 3%

**International Day
of Women and Girls
in Science**